

Այունյաց երկիր

www.syuniacyerkir.am

ՈՒՐԱԹ
2 ՄԱՅԻՍԻ 2014 թ. №9 (317)

Մայիսի 9-ը՝
Հաղթանակի եւ
խաղաղության
ՏՈՆ

Կեղծ արժեքներն իմ քաղաքում հարգի չեն

Ավանդական, խստաշունչ սովորույթների մի ազնվասիրտ քաղաք է Գորիսը, որում ապրելն ու որի հետ մերվելը նույնքան դժվար է, որքան նրա մասին գրելը: Սովորություններն ու բարքերն այսօրեղ ձեւավորվել են հիմնականում փողաբնակ լեռնեցիների հազարամյա հարաբերությունների արդյունքում. չարի եւ բարու, խղճի ու պատվի, մարդկային եւ անմարդկային մասին ունեցած լեռնականի անաղարտ պատկերացումների, նրա հոգեբանության բուն, անթաքույց դրսևորումների հենքի վրա: Ծիշար ու սխալին, լավ ու վատին արձագանքելու նույն հախուռն անմիջականությունն է պատճառը, որ գորիսեցու հուզական խառնվածքի իրարամերժ ծայրահեղ դրսևորումները պահի փակ երբեմն այնպիսի արագացված հաճախականությամբ են իրար հաջորդում, որ կողքից նայողին առաջին հայացքից խելահեղ կարող են թվալ:

Եթե անձանթը միառժամանակ ապրի Գորիսում, ապա նույն խելահեղության տպավորությունն այս անգամ պիտի բնաշխարհից ստանա, որտեղ տապ արտաշնչող ցից-ցից ժայռերի ծոցում թաքնված զովաշունչ, եղեմական այգիներ կան, որտեղ երբեմն սարի մի փեշն անապատ է հիշեցնում, իսկ մյուս փեշին ծփում են զովաայուր մարգագետիններ, որտեղ փարթամ անտառներն անդնդախոր ծորերից վիհերով մազցելով՝ հասնում են մինչեւ լեռան կատարը, իսկ կողքի լանջն այնպիսի անեծքով է թրատված, որ բուսականության ծածկից էլ զուրկ է... Բայց անձանթն այս ամենը հնարավոր է, անսից էլ երկար հյուրընկալվելով Գորիսում, ձգձգվող մառախուղների պատճառով չտեսնի: Հնարավոր է նաեւ, որ մեկ օրվա ընթացքում տարվա բոլոր եղանակների ակնհայտեղ լինի: Ի՞նչ իմանա...

Քաղաքակիրթ աշխարհի հետ հագար ու մի թելերով կապված, քանցնելերորդ դար ոտք դրած Գորիսում այսօր էլ նույն «առեւի ծանծույթն է քաղցր ծորում»՝ ինչպես Բակունցի «Կյորես»-ում, իսկ ցանկացած բնակիչ իր անհատականության դրոշմն ունեցող անշփոթելի կերպար է՝ ինչպես Խանգոյանի «Մատյան եղելությանց» Գորիսում...

Արդարեւ, զարմանալի՝ քաղաք է... Քսաներեք հազարին մոտ բնակչություն ունեցող Գորիսում այսօր էլ եթե մի քիչ փորձվում են՝ հարյուր տարուց էլ ավելի կտրվածքով ցանկացած բնակիչ մինչեւ յոթը պորտը կարողանում են ջրի երես հանել: Եվ վայ՛ նրան է եղել, ում նախնիները ժամանակին չար գործերի հեղինակ են դարձել՝ ապրելով «ինձնից հետո թեկուզ ջրիեղել լինի» նշանաբանով... Նման կենցաղակերպ որդեգրած անպատկառ մարդու չլինելուց հետո էլ վիրավորանքի, քանահրանքի, անվստահության դրսևորումներով գորիսեցիներն այդ ջրիեղելը «հաստատ բերում են» նրա սերունդների գլխին, երբեմն նույնիսկ իրենց սովորական շնչառության անտարբերությամբ պարտադրելով, որ վերջիններս հասարակությունից իրենց մեկուսացված զգան... Ենչու է ասված, որ այստեղ «չարի սերնդ բույն չի դնում» անարմատ է:

Անտեթելթ, հեզանայաց, կոշտ բնույթի քաղաք է Գորիսն իր բոլոր դրսևորումներում:

ՇԱՀՈՒՄՅԱՆ 2 ԵՎ 3

Աստված է վկա, Արցախին հաղթող չի եղել, չկա...

20 տարի առաջ Ղարաբաղյան հակամարտության գոտում Ադրբեջանի, ԼՂՀ-ի եւ Հայաստանի Հանրապետության միջեւ կնքվեց հրադադարի համաձայնագիր: Հրադադարի 10-րդ տարեդարձի կապակցությամբ «Այունյաց երկիրը» 2004թ. մայիսի 25-ին թողարկեց հատուկ համար: Բիշքեկյան հանդիպման եւ ստորագրված փաստաթղթերի մասին նյութերը՝ 2-րդ եւ 7-րդ էջերում:

ԽՈՍՔ ՀԻՇԱՏԱԿԻ

Վախճանվել է Կոնստանտին Օրբելյանը

Ապրիլի 24-ի առավոտյան, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Լոս-Անջելես քաղաքում մահացել է ԽՍՀՄ եւ ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ, մեծանուն հայ կոմպոզիտոր Կոնստանտին Օրբելյանը: Հուլիսի 29-ին նա կդառնար 86 տարեկան:

Կոնստանտին Օրբելյանը ծնվել է 1928թ. հուլիսի 29-ին Ռուսաստանի Արմավիր քաղաքում: Սերուն է Սյունիքի նշանավոր Օրբելյան իշխանական տոհմից: Երաժշտական ունակություններն ի հայտ են եկել դեռ մանուկ հասակում: Վաղ տարիքից սովորել է Բաքվի կոնսերվատորիային կից տաղանդավոր երեխաների համար նախատեսված երաժշտական հատուկ դպրոցում: Ծնողները դարձել են ստալինյան բռնությունների զոհ, որի պատճառով նրան հեռացրել են դպրոցից, եւ եղբայրների հետ տեղափոխվել է Լեռնային Ղարաբաղի փոքրիկ գյուղերից մեկը:

1942թ. աշխատել է ավիացիոն կորպուսի ջազային խմբում՝ դաշնակահար եւ

ակորդեոնահար: Որոշ ժամանակ անց, զինվորական նվագախմբի հետ, համերգներով հանդես է եկել Երեւանում, ապա՝ Հայաստանի էստրադային նվագախմբում: 1945 թվականից նվագախմբի համար վերամշակել է ժողովրդական երգեր, ինչպես նաեւ ստեղծել նոր մեղեդիներ: Առաջին գործերից է «Օրորոցայինը»: 1952թ. ընդունվել է Երեւանի Ռ.Մելիքյանի անվան երաժշտական ուսումնարան, որից հետո՝ Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա: 1955թ. գրել է «Սիրտը երգում է» ֆիլմի երաժշտությունը:

1956-1992թթ. եղել է Հայաստանի պետական էստրադային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ դիրիժոր: Գրել է երաժշտական տարբեր ստեղծագործություններ՝ պրելյուդներ, սիմֆոնիկ պատկերներ, դաշնամուրային վարիացիաներ, երաժշտություն կինոնկարների, դրամատիկ, խորեոգրաֆիկ ներկայացումների համար: Նրա երգերը լայն ճանաչում են գտել ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ նրա սահմաններից

դուրս: Օրբելյանին ավելի մեծ ճանաչում են բերել «Ռե միմո» լարային քառյակը, որը երիտասարդության միջազգային փառատոնում (1957) արժանացել է ոսկե մեծ մեդալի, «Սիմ-ՇԱՀՈՒՄՅԱՆ ԵՎ 3

